

VUODEN 2027 TALOUSARVION LAADINTAOHJE

1 YLEISTÄ

Talousarvio on kunnan toiminnan ja talouden keskeisin ohjausväline. Tämä laadintaohje antaa toimielimille ohjeet vuoden 2027 talousarvion ja siihen liittyvän taloussuunnitelman valmisteluun. Kuntalain (110 §) mukaan valtuuston on hyväksyttävä talousarvio ennen vuoden loppua. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että kuntastrategia toteutuu ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Vihdissä talousarviovuosi 2027 on osa kolmevuotista taloussuunnitelmaa (2027–2029), joka hyväksytään talousarvion yhteydessä. Investoinneista laaditaan viisivuotinen suunnitelma (2027–2031).

Kuntatalouden yleinen tilanne on ollut heikko vuodesta 2024 alkaen, eikä nopeaa käännettä parempaan ole näköpiirissä lähivuosina. Tulojen ja menojen välinen epätasapaino jatkuu ja syvenee erityisesti kustannustason nousun, investointipaineiden sekä valtion toimenpiteiden vaikutuksesta. Talousarviokehityksessä on huomioitu 1,5 prosentin inflaatio, mutta erityisesti ostopalveluiden, energian ja rakentamisen kustannuksiin liittyy nousupaineita. Korkotason kehitys lisää rahoituskuluja ja heikentää investointien toteuttamisen taloudellista liikkumavaraa. Kunta-alan palkkaratkaisu sopimuskaudelle 1.5.2025–29.2.2028 nostaa palkkoja yhteensä 7,37 prosenttia. Korotusten vaikutukset kohdistuvat täysimääräisemmin vuosien 2026 ja 2027 talouteen. Henkilöstömenojen merkittävän osuuden vuoksi kustannusvaikutus on huomattava, eikä sitä voida lyhyellä aikavälillä kompensoida tuottavuuden kasvulla.

Valtionosuudet ja verotulot perustuvat Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön ennusteisiin. Talouskehityksen epävarmuus, erityisesti työllisyystilanne, vaikuttaa merkittävästi verotuloihin. Valtionosuusjärjestelmän muutokset heikentävät ennustettavuutta. Työmarkkinatuen kuntaosuuden ennakoidaan pysyvän korkealla tasolla.

Vuonna 2027 kunnan tulotaso alenee verrattuna vuoteen 2026 johtuen vesiliittymämaksujen 3,7 miljoonan euron kertaluonteisesta erästä, joka ei toistu. Tämä heikentää toimintakatetta ja vuosikatetta sekä korostaa rakenteellisen tasapainon tarvetta.

Kunnan taseessa on tilinpäätöksen 2025 jälkeen kumulatiivista ylijäämää 36,7 miljoonaa euroa, investointivaroja 6,5 miljoonaa euroa sekä Raiderahastossa 16 miljoonaa euroa. Tase on vahva, mutta ylijäämää ei voida käyttää pysyvien menojen rahoittamiseen.

Keskeiset riskit taloussuunnittelukaudella liittyvät talouskehitykseen, työllisyyteen, korkotasoon, investointikustannuksiin sekä valtion rahoitusratkaisuihin.

2 VALMISTELUAIKATAULU JA -OHJEISTUS

Kunnanhallitus antaa talousarviolle laadintaohjeen ja kehyksen 15.6.2026. Kehys on toimintakatteen osalta sitova. Toimielinten tulee laatia talousarvioehdotuksensa kehyksen puitteissa. Pelkkä menokasvun hillintä ei ole riittävää, vaan esitysten tulee sisältää rakenteellisia toimenpiteitä, tuottavuuden parantamista sekä arvioita palvelutason vaikutuksista.

Talousarvioehdotuksen tulee sisältää:

- taloussuunnitelma vuosille 2028–2029
- strategiaa tukevat mitattavat tavoitteet
- käyttötalousosan kuvaukset ja tunnusluvut
- investointiesitykset vuosille 2027–2031 perusteluineen
- keskeiset riskit ja niiden hallintakeinot

Lisäksi huomioidaan sisäiset erät ja koko kunnan henkilöstösuunnittelu.

Käsittelyaikataulu:

- Lautakunnat hyväksyvät talousarvioehdotuksensa viimeistään 7.10.2026
- Kunnanjohtajan talousarvioneuvottelut 1.–30.9.2026
- Kunnanhallitus käsittelee talousarvion 26.–28.10.2026
- Valtuusto päättää talousarviosta 16.11.2026

PALKAT

Palvelukeskukset laativat vuoden 2027 henkilöstölistaukset ja toimittavat ne täydellisine palkka- ja työaikatietoineen osoitteeseen talouspalvelut@vihti.fi **viimeistään 10.6.2026 mennessä**. Talouspalvelut syöttävät tämän jälkeen vastaamansa keskuksen palkkatiedot budjetointiohjelmaan **12.6.2026 mennessä**. Palvelukeskuksien tulee tarkistaa syötetyt tiedot vielä budjetointiohjelmasta ja varmistaa tietojen oikeellisuus budjetointivaiheen aikana. Henkilöstöpalvelut lähettävät palkkajärjestelmästä ajettuja nykyiset henkilöstötiedot keskuksiin erillisestä pyynnöstä. Palvelukeskuksien tulee huomioida henkilöstökulujen budjetoinnissa keskitetysti syötettyjen palkkatietojen lisäksi mahdolliset kokouspalkkiot ja tuntipalkat. Budjetointivaiheen aikana palvelukeskukset täyttävät vakanssilistan talousarvioesitykseen, jossa tulee huomioida uudet vakanssiesitykset

TIETOHALLINTOON JA -TEKNIikkaan LIITTYVÄT KULUT

Keskukset käyvät palvelukeskuksien johtajien johdolla läpi seuraavan vuoden it-hankintatarpeensa ja toimittavat tiedon ja perustelut tietohallintopäällikölle ja talousjohtajalle **14.8.2026 mennessä**. It-tarpeiden kartoituksen jälkeen tietohallinnon ohjausryhmä (THOR) käsittelee

ehdotetut it-hankinnat **elokuussa 2026**. THORin käsittelyssä priorisoidaan it-hankinnat tarpeellisuuden mukaan sekä arvioidaan henkilöstöresurssit hankkeiden toteuttamiseksi.

Tietohallinnon osalta varataan keskitetysti konsernipalveluihin määrärahat tietohallinnon asiantuntijapalveluihin ja kunnan yhteisten it-palvelujen (esim. Tieran infra- ja tukipalvelujen sekä tietoliikenneyhteyksien, ohjelmistolisenssien) järjestämiseen. Muuten it-budjetoinnissa lähtökohtana on omistajavastuu: se jonka tarkoituksia jokin tietojärjestelmä tai laite palvelee, vastaa hankintojen, ylläpidon, päivitysten ym. kustannuksista ja budjetoinnista. Keskuksien budjetoimia it-kustannuksia voivat olla esimerkiksi pääte- ja oheislaitteet, ohjelmistolisenssit, monitoimilaitteiden vuokrat tai muiden omaa toimialaa koskettavien it-laitteiden ja -palvelujen hankinnat. Keskuksien it-hankinnat tulee tehdä kunnan sopimustoimittajilta.

Vuotta 2027 koskevat it-hankintojen määrärahat tulee olla selvillä ja päätettynä asianomaisessa toimielimessä muiden talousarvioehdotusten tavoin **7.10.2026 mennessä**.

HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET

Keskuksat käyvät palvelukeskusten johtajien johdolla läpi seuraavan vuoden käyttötalouteen liittyvät kilpailutustarpeensa sekä investointikohteisiin liittyvät kilpailutustarpeet. Tarkastelun

lähtökohtana ovat voimassa olevat hankintasopimukset, niiden päättymisajankohdat, mahdolliset optiot, sopimusten toteutunut ja ennakoitu euromääräinen kokonaisarvo sekä se, jatkuuko tarve sopimuskauden jälkeen. Arvioinnissa tulee nimenomaisesti tunnistaa ne tilanteet, joissa sopimuksen päättymisen, arvon kasvu tai toiminnan muutos edellyttää uuden kilpailutuksen käynnistämistä hankintalainsäädännön mukaisesti. Pelkkä arvio siitä, ”onko kilpailutettavaa”, ei ole riittävä, vaan tarkastelu tehdään sopimus- ja palvelukohtaisesti.

Kilpailutustarpeet, mukaan lukien tiedot päättyvistä sopimuksista, olennaisesti muuttuvista sopimuskokonaisuuksista sekä muista kilpailutusta edellyttävistä hankinnoista, toimitetaan tiedoksi hankintapalveluille sähköpostitse viimeistään 1.10.2026. Erityisesti sellaisten kilpailutusten osalta, jotka on tarkoitus käynnistää heti vuoden alussa tai jotka muodostavat laajoja tai toiminnan kannalta kriittisiä kokonaisuuksia, tarve tulee tunnistaa ja tuoda esiin jo hyvissä ajoin kuluvan vuoden aikana, jotta kilpailutus ja sopimus voidaan saattaa voimaan vuoden alusta lukien.

Vuoden 2027 talousarvion laadinnan yhteydessä tulee ilmoittaa myös puitejärjestelyihin perustuvat suunnitellut tilaukset ja minikilpailutukset silloin, kun yksittäisen hankinnan tai kilpailutuksen ennakoitu arvo on vähintään 10 000 euroa. Tällä varmistetaan, että päättävillä toimielimillä on talousarviokäsittelyn yhteydessä realistinen ja riittävä kokonaiskuva puitejärjestelyjen tosiasiallisesta käytöstä ja niihin sitoutuvista määrärahoista, eikä arvio perustu ainoastaan nelivuotisen puitejärjestelyn kokonaisarvoon.

Vuotta 2027 koskevat kilpailutuksiin ja hankintoihin varattavat määrärahat tulee olla selvillä ja asianomaisessa toimielimessä päätettyinä muiden talousarvioehdotusten tavoin xx.10.2025 mennessä. Määrärahojen käsittelyn yhteydessä varmistetaan, että kilpailutusten aikataulut, sopimuskaudet ja sopimusjärjestelyt ovat realistisia sekä tukevat toiminnan käynnistymistä ja jatkuvuutta suunnitellulla tavalla.

SISÄINEN LASKUTUS

Sisäisten erien laskennasta vastaavat tilapalvelut ja ateria- ja puhdistuspalvelut. Sisäisten erien laskennan osalta tiedot tulee toimittaa taluspalveluihin **26.6.2026 mennessä**. Sisäisten laskutusperiaatteiden laadinnassa tulisi kiinnittää huomiota siihen, että laskutusperiaatteet sidotaan tasausmenettelyin toteutuneisiin kustannuksiin. **Lisäksi periaatteista on hyvä keskustella avoimesti keskuksien välillä, jotta mahdollisia väärinymmärryksiä ei synny.** Sisäisen laskutuksen erät tulee olla syötettynä budjetointiohjelmaan viimeistään **3.8.2026 mennessä**.

INVESTOINNIT

Laskennallinen investointiraami koko kunnan investointimenoille vuodelle 2027 on **23,425 milj. euroa**. Kehyksen vuosikatteella ja investointiraamilla arvioituna rahoitusjäämä on negatiivinen noin 11,850 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaa, että rahoitusjäämä on katettava joko kunnan kassavaroin tai vieraalla pääomalla.

Yli 10 000 alv 0 % euron hankintoja, jotka tuottavat kunnalle tuloa tai ovat palvelutuotannon käytössä useamman tilikauden ajan, pidetään investointeina. Investointihankkeet käsitellään erikseen käyttötaloudesta. 10 000 euron hankintaraja perustuu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen kunnan ja kuntayhtymän suunnitelmanmukaisista poistoista. Ohjeen mukaan kunta voi kirjata hyödykkeestä aiheutuneen menon tilikauden kuluksi, mikäli hankintameno ennen rahoitusosuuden vähentämistä alittaa enintään 10 000 euroa (pienhankinta), eikä kirjaustavalla ole olennaista vaikutusta tilikauden tulokseen eikä taloudellisesta asemasta annettavaan kuvaan.

Irtaimen käyttöomaisuuden liittyvien investointien hankintamääräraha on tarkoitettu sellaisen irtaimen hankintaan, jonka käyttöikä on yli 3 vuotta ja hankintahinta yli 10 000 euroa. Jos hyödyke koostuu useasta eri komponentista, joiden yhteenlaskettu hankintameno ylittää hintarajan, niin sitä pidetään myös investointina. Tällaisia voi olla esimerkiksi kerralla hankittava hyödykeryhmä (mm. atk-laitteet) tai ensikertainen kalustaminen. Investointikohde ei kuitenkaan voi olla yhdistelmä useasta eri hyödykkeestä, jotka koskevat useita toimipisteitä (esimerkiksi usean eri koulun teknisen työn parantaminen). Poikkeuksen tekee kuitenkin, jos hankittava kohde on selkeä yksilöitävä hyödykeryhmä ja hyödykkeet hankitaan yhteisellä hankintapäätöksellä, joka kohdistuu useaan toimipisteeseen, joista yksi toimipiste on selvästi suurempi kuin muut.

Investointitiedot syötetään suoraan myös budjetointijärjestelmään. **Budjetointijärjestelmään syöttö edellyttää laskentatunnisteiden avaamisen, jonka takia uusista investoinneista on tärkeää saada tieto osoitteeseen taluspalvelut@vihti.fi.** Investointihankkeissa on esitettävä

perustelujen lisäksi mahdollisuudet valtionavustuksiin tai muihin vastaaviin tukiin. Tarveselvityksestä on käytävä ilmi investoinnin tarkoitus/tarve sekä kuvaus siitä tavoitellaanko investoinnilla palvelutuotannon määrän lisäystä, palvelukyvyn parantamista vai tuotannon tehostamista. Lisäksi tarveselvityksestä on käytävä ilmi hankkeen kokonaiskustannus sekä arvio hankkeen toteutuksen myötä saatavasta euromääräisestä hyödystä.

Investointien realistisuutta tarkastellaan suunnittelu- ja toteutusresurssien investointiryhmässä, joka jaksottaa investointihankkeet taloussuunnittelukaudelle. Keskuksat toimittavat toimitelmissä hyväksytyt investoinnit talouspalveluihin. Muut irtaimen omaiseen liittyvät investoinnit toimialat toimittavat vastaavineen selvityksineen lautakuntakäsittelyn jälkeen suoraan talouspalveluihin **6.10.2026 mennessä**. Tämän jälkeen kunnanjohtaja käy keskuksien

kanssa läpi hyväksytyt investoinnit ja niitä käsitellään kunnan viranhaltija- ja poliittisessä investointiryhmässä **6-16-10.2026** ennen kuin ne viedään kunnanjohtajan budjettiesityksenä kunnanhallitukseen.

KUNTAKONSERNIN TALOUSSUUNNITELMAN KOKOAMINEN

Kuntakonsernin tytäryhteisöt toimittavat kunnanhallitukselle taloussuunnitelmaa koskevat esityksensä **15.10.2026** mennessä. Esityksien tulee sisältää:

- toiminnan ja talouden tavoitteet vuodelle 2027
  - myös toiminnallisia tavoitteita tulee käyttää
- alustava tuloslaskelma vuodelle 2027
- selvitykset vuoden 2027 investoinneista ja lainatarpeesta. Samoin tulee esittää selvitykset toiminnan merkittävistä muutoksista.
- kuvaus talouden ja toiminnan muutoksista 2027-2028 sekä muut tarvittavat tiedot
- merkittävimmät toiminnan ja talouden onnistumiseen kohdistuvat riskit ja hallintakeinot 2027

Hyvän lopputuloksen ja sitoutumisen aikaansaamiseksi on tärkeää, että tavoiteasettelu lähtee alkuun tytäryhteisön hallituksesta ja toimivasta johdosta. Annettu aikataulu on kunnan taloussuunnitelman kannalta ehdottoman sitova, tämän jälkeen tehdyt esitykset eivät ehdi mukaan kunnanhallituksen käsittelyyn. Esitykset toimitetaan ensisijaisesti sähköpostin liitetiedostoina.

Talousjohtaja valmistele tytäryhtiöille yhtenäisen täyttöpohjan, jonka hän välittää tytäryhtiöiden valvontahenkilöille ja yhtiön johdolle.

3 LÄHTÖKOHTATIEDOT

Kuntatalouden yleinen tilanne on ollut heikko vuodesta 2024 alkaen, eikä nopeaa käännettä parempaan ole näköpiirissä lähivuosina. Tulojen ja menojen välinen epätasapaino jatkuu ja

syvenee erityisesti kustannustason nousun, investointipaineiden sekä valtion toimenpiteiden vaikutusten seurauksena. Kuntien rahoituspohja pysyy tiukkana, ja talouden sopeuttamistarve jatkuu useilla sektoreilla.

Kustannustason nousu kohdistuu laajasti kunnan toimintaan. Erityisesti ostopalveluiden, energian sekä rakentamisen kustannukset ovat kasvaneet, mikä lisää paineita sekä käyttötalouteen että investointeihin. Samanaikaisesti korkotason nousu kasvattaa rahoituskuluja ja heikentää investointien toteuttamisen taloudellista liikkumavaraa. Talousarviokehyksessä on huomioitu 1,5 prosentin inflaatiokehitys, mutta kustannuskehitykseen liittyy edelleen epävarmuutta.

Kunta-alan palkkaratkaisu sopimuskaudelle 1.5.2025–29.2.2028 nostaa palkkoja yhteensä 7,37 prosenttia. Korotusten vaikutukset kohdistuvat täysimääräisemmin vuosien 2026 ja 2027 talouteen ja lisäävät merkittävästi käyttötalouden menoja. Vaikutus korostuu, koska henkilöstömenot muodostavat merkittävän osan kunnan kokonaismenoista, eikä kustannusten nousua ole mahdollista täysimääräisesti kompensoida tuottavuuden kasvulla lyhyellä aikavälillä. Palkkakehitys on huomioitu talousarviokehyksessä käytettävissä olevien tietojen mukaisesti.

Valtionosuudet ja verotulot on arvioitu Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön ennusteiden perusteella. Taloussuunnittelukaudella epävarmuutta lisäävät yleisen taloustilanteen heikko kehitys sekä työllisyystilanteen muutokset. Verotulojen kehitys on herkkä suhdannevaihteluille, ja erityisesti työllisyyskehityksellä on merkittävä vaikutus kunnan tulopohjaan. Työmarkkinatuen kuntaosuuden ennakoidaan säilyvän korkealla tasolla ja aiheuttavan edelleen merkittäviä kustannuspaineita.

Kiinteistöverotulojen osalta vuoden 2027 kehys sisältää arvioita, jotka perustuvat valmistelussa huomioituihin kiinteistöveroprosenttien korotusehdotuksiin. Lopulliset veroprosentit päätetään marraskuussa 2026.

Kehysvalmistelussa on huomioitu seuraavat muutokset:

- Yleisen kiinteistöveron (rakennukset) korotus 0,95 prosentista 1,3 prosenttiin.
- Muun kuin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentin korotus 1,0 prosentista 1,5 prosenttiin.
- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentin korotus 4,3 prosentista 6,0 prosenttiin.

Edellä mainittujen muutosten yhteenlaskettu vaikutus vuoden 2027 verotuloihin on kehyslaskelmassa arviolta noin 780 000 euroa.

Vuoden 2027 talousarvion laadinnassa on huomioitava, että kunnan tulotaso alenee verrattuna vuoteen 2026. Muutos johtuu vesiliittymämaksuihin liittyvästä kertaluonteisesta 3,7 miljoonan euron erästä, joka ajoittuu vuodelle 2026 eikä toistu vuonna 2027. Kertaluonteisen erän poistuminen heikentää suoraan vuoden 2027 toimintakatetta ja

vuosikatetta sekä korostaa talouden rakenteellista epätasapainoa ja pysyvien sopeutustoimenpiteiden tarvetta.

Vihdin kunnan taseessa on tilinpäätöksen 2025 jälkeen kumulatiivista ylijäämää 36,7 miljoonaa euroa, investointivaroja 6,5 miljoonaa euroa sekä Raiderahastossa 16 miljoonaa euroa. Vuoden 2026 muutettu talousarvio on kuitenkin lievästi alijäämäinen. Vaikka taseasema on vahva, kertynyt ylijäämä ei ratkaise käyttötalouden rakenteellista epätasapainoa, eikä sitä voida pitkällä aikavälillä käyttää pysyvien menojen rahoittamiseen.

Vuoden 2027 alustava talousarviokehys on palvelukeskusten esitysten jälkeen alijäämäinen. Viranhaltijavalmistelussa tavoitteeksi on asetettu nollatulos yli- ja alijäämän osalta. Tämän saavuttamiseksi lautakunnille on asetettu tasapainotettu kehystavoite. Tasapainotus on muodostettu ulkoisen toimintakatteen perusteella, joka on toimielimiä sitova taso. Tasapainotuksessa ei ole otettu kantaa toimielinten yksittäisiin kulu- tai tuotto-odotuksiin, vaan sitovana eränä on toimintakate. Toimielimiltä edellytetään sitoutumista asetettuun tavoitteeseen sekä konkreettisia ja vaikuttavia toimenpiteitä menokasvun hillitsemiseksi, palvelutuotannon tehostamiseksi ja tulojen lisäämismahdollisuuksien arvioimiseksi.

Taloussuunnitelmavuosien 2027 ja 2028 näkymät ovat edelleen haastavat. Toimielinten tulee esityksissään tarkastella taloutta koko suunnittelukaudella siten, että käyttötalous kattaa vuodet 2025–2027 ja investoinnit vuodet 2025–2029. Investointiohjelman toteuttaminen edellyttää tarkkaa priorisointia ja ajoitusta, ja investointien vaikutukset velkaantumiseen sekä käyttötalouden menoihin tulee arvioida kokonaisuutena.

Keskeiset riskit taloussuunnittelukaudella liittyvät yleisen talouskehityksen heikkenemiseen, työllisyystilanteen odotettua suurempaan heikentymiseen, korkotason pitkittymiseen korkealla tasolla sekä investointikustannusten ennakoitua voimakkaampaan nousuun. Lisäksi valtion rahoitusratkaisuihin voi liittyä epävarmuuksia, jotka voi vaikuttaa kunnan rahoituspohjaan merkittävästi taloussuunnitelma vuosina 2028-2029.

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taloussuunnitelman tulee olla tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisella suunnittelukaudella, ellei talousarvion laatimisvuoden taseeseen arvioida kertyvän ylijäämää. Mikäli alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukauden aikana, tulee päättää yksilöidystä toimenpiteistä kattamattoman alijäämän poistamiseksi.

ULKOISET TOIMINTATUOTOT JA TOIMINTAKULUT

Toimielimet käsittelevät budjettia laatiessaan omat myynti-, maksu- ja muut tulonsa sekä tekevät niihin mahdolliset tarkastukset tulojen lisäämiseksi. Hintojen tarkistuksessa tulee ottaa huomioon palvelutuotannon suoritemäärän muutokset ja kustannustason kasvu. Inflaation on kehityksessä arvioitu olevan vuonna 2027 1,5%.

Toimielimien tulee tarkastaa budjettia laatiessaan omat toimintakulunsa ja pyrkiä rajoittamaan niiden kasvua kaikilla mahdollisilla keinoilla laiminlyömättä kuitenkaan määräysten (lakien/asetusten) asettamia velvollisuuksia. Tulojen ja menojen arvioinnissa on suotavaa tarkastaa kahden edellisen vuoden budjettiluvut ja verrata toteutuneisiin lukuihin sekä mahdollisiin palvelutarpeiden muutoksiin. Tulot- ja menot on arvioitava mahdollisimman realistisesti peilaten edellisiin toteumiin ja tulevan vuoden kehitykseen niin, että vältetään sekä ali- että ylibudjetointi. Erityisesti päivitetyn kuntastrategian osalta on arvioita resurssien jakautuminen toimielimen alaisessa toiminnassa sekä kuvata strategisilla tavoitteilla ja määrärahoihin tehdyillä jaoilla, miten toiminta saadaan vastaamaan strategian tahtotilan mukaista toimintaa taloussuunnittelukaudella kunnanhallituksen antaman kehityksen puitteissa.

VIHDIN VESI

Vihdin vesihuoltolaitos toimii kirjanpidollisesti eriyttynä taseyksikkönä. Sitovina erinä vuonna 2027 ovat peruspääoman korko, joka euromääräisenä on 393 000 euroa ja ylijäämätavoite vähintään 400 000 euroa.

4 TALOUSARVIOTIETOJEN SYÖTTÄMINEN

Euromääräiset käyttötalouden ja investointien talousarvioehdotukset syötetään tietokantaan budjetointiohjelmaa käyttäen **22.6.–1.10.2026**. Tiedot tulee syöttää vuosille 2027-2029 ja investointien osalta vuosille 2027-2031. Palvelukeskukset toimittavat listan käyttöoikeuksia tarvitsevista ihmisistä talouspalvelun sähköpostiosoitteeseen sekä avattavista uusista laskentatunnisteista vuodelle 2026 (esimerkiksi uudet investointikohteet). Ohjelman käyttöopastusta saa tarvittaessa talouspalveluista.

Budjetoinnin tukena on suositeltavaa käyttää aiempien vuosien tilitasolla olevia toteumatietoja, jotka ovat saatavissa kunnan intranetistä löytyvästä UDP-raportoinnista, Raindance seurannasta ja Kuntamaisemasta. Budjetointia tehtäessä tulee huomioida myös tiedossa olevat toimintaan kohdistuvat muutokset vuonna 2026, kustannustason muutos sekä mahdolliset muutokset kuntalaisille tuotettavissa palvelumäärissä. Budjetointiohjelmaan laadittava vuoden 2027 talousarvioehdotus ei saa ylittää kunnanhallituksen antamaa vuoden 2026 talousarvioraamia ulkoisen toimintakatteen osalta. Mikäli talousarvioraamista poiketaan, toimielimen on laadittava siitä kirjallinen selvitys kunnanhallitukselle talousarvioesityksessään.

AIKATAULU

Laadintaohjeen liitteenä (Liite 1) on esitetty koko kunnan talousarvioprosessin aikataulu. Toimielinten tulee aikatauluttaa tarkemmat omat aikataulut kyseisen aikataulupohjan perusteella.

LISÄTIEDOT

Lisätietoja tarvittaessa antaa talousjohtaja ja talouspalveluiden talousasiantuntij

5 KEHYSRAAMI

KESKUSVAALILAUTAKUNTA, ulkoinen	TP2024	TP2025	MTA2026	TAE2026	ALUSTAVA KEHYS 2027	TASAPAINOTUS	KEHYS 2027
Toimintatuotot	155 779	31 976	0	0	54 000	-	-
Toimintakulut	-174 477	-130 758	0	0	-75 000	-	-
Toimintakate	-18 698	-98 782	0	0	-21 000	749	-20 251
TARKASTUSLAUTAKUNTA, ulkoinen	TP2024	TP2025	MTA2026	TAE2026	ALUSTAVA KEHYS 2027	TASAPAINOTUS	KEHYS 2027
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	-	-
Toimintakulut	-35 057	-45 894	-43 006	-44 417	-50 905	-	-
Toimintakate	-35 057	-45 894	-43 006	-44 417	-50 905	1 817	-49 089
KUNNANHALLITUS, ulkoinen	TP2024	TP2025	MTA2026	TAE2026	ALUSTAVA KEHYS 2027	TASAPAINOTUS	KEHYS 2027
Toimintatuotot	475 562	384 436	465 894	473 191	516 824	-	-
Toimintakulut	-6 779 496	-8 510 865	-8 919 894	-8 974 581	-9 247 546	-	-
Toimintakate	-6 303 935	-8 126 429	-8 454 000	-8 501 390	-8 730 722	311 554	-8 419 168
SIVISTYSLAUTAKUNTA, ulkoinen	TP2024	TP2025	MTA2026	TAE2026	ALUSTAVA KEHYS 2027	TASAPAINOTUS	KEHYS 2027
Toimintatuotot	4 058 674	3 902 807	3 534 532	3 496 333	3 484 532	-	-
Toimintakulut	-49 419 848	-49 287 448	-50 787 262	-50 527 473	-51 886 448	-	-
Toimintakate	-45 361 173	-45 384 640	-47 252 729	-47 031 139	-48 401 915	1 727 215	-46 674 700
HYVINVOINTILAUTAKUNTA, ulkoinen	TP2024	TP2025	MTA2026	TAE2026	ALUSTAVA KEHYS 2027	TASAPAINOTUS	KEHYS 2027
Toimintatuotot	680 134	729 231	570 500	570 500	376 305	-	-
Toimintakulut	-3 204 755	-2 952 610	-3 160 978	-3 177 334	-3 261 318	-	-
Toimintakate	-2 524 621	-2 223 379	-2 590 478	-2 606 834	-2 885 013	102 951	-2 782 062

ELINVOIMALAUTAKUNTA, ulkoinen	TP2024	TP2025	MTA2026	TAE2026	ALUSTAVA KEHYS 2027	TASAPAINOTUS	KEHYS 2027
Toimintatuotot	3 154 337	4 047 937	2 953 500	3 269 001	2 857 156	-	-
Valmistus omaan käyttöön	152	1 611	0	0	0	-	-
Toimintakulut	-7 152 290	-10 846 743	-12 106 224	-11 995 741	-12 652 245	-	-
Toimintakate	-3 997 801	-6 797 196	-9 152 724	-8 726 740	-9 795 089	349 536	-9 445 553
TEKNINEN LAUTAKUNTA, ulkoinen	TP2024	TP2025	MTA2026	TAE2026	ALUSTAVA KEHYS 2027	TASAPAINOTUS	KEHYS 2027
Toimintatuotot	9 181 128	9 020 116	11 093 623	11 349 092	8 027 686	-	-
Valmistus omaan käyttöön	364 053	321 870	437 700	437 700	437 700	-	-
Toimintakulut	-22 307 320	-21 734 012	-20 721 179	-20 991 508	-20 987 516	-	-
Toimintakate	-12 762 140	-12 392 026	-9 189 856	-9 204 716	-12 522 130	446 850	-12 075 280
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA, ulkoinen	TP2024	TP2025	MTA2026	TAE2026	ALUSTAVA KEHYS 2027	TASAPAINOTUS	KEHYS 2027
Toimintatuotot	532 066	439 845	555 000	555 000	555 000	-	-
Toimintakulut	-1 292 709	-1 474 713	-1 720 635	-1 724 680	-1 792 004	-	-
Toimintakate	-760 642	-1 034 867	-1 165 635	-1 169 680	-1 237 004	44 142	-1 192 862
KUNTA YHTEENSÄ, ulkoinen	TP2024	TP2025	MTA2026	TAE2026	ALUSTAVA KEHYS 2027	TASAPAINOTUS	KEHYS 2027
Toimintatuotot	18 237 679	18 556 349	19 173 049	19 713 117	15 871 503	-	-
Valmistus omaan käyttöön	364 205	323 481	437 700	437 700	437 700	-	-
Toimintakulut	-90 365 953	-94 983 044	-97 459 178	-97 435 734	-99 952 983	-	-
Toimintakate	-71 764 068	-76 103 214	-77 848 428	-77 284 916	-83 643 779	2 984 815	-80 658 964

Vihdin kunta, ulkoiset	TP 2025	MTA2026	TAE 2026/3	ALUSTAVA KEHYS 2027	TASAPAINOTUS	KEHYS 2027
Toimintatuotot	18 556 349	19 173 049	19 713 117	15 871 503	-	-
Myyntituotot	8 331 876	12 147 168	12 320 298	8 882 152	-	-
Maksutuotot	2 858 027	3 106 000	3 056 000	3 136 713	-	-
Tuet ja avustukset	1 563 991	1 072 532	1 178 859	1 126 532	-	-
Muut toimintatuotot	5 802 454	2 847 349	3 157 960	2 726 106	-	-
Valmistus omaan käyttöön	323 481	437 700	437 700	437 700	-	-
Toimintakulut	-94 983 044	-97 459 178	-97 435 734	-99 952 983	-	-
Henkilöstökulut	-58 566 386	-60 955 371	-61 114 429	-63 054 509	-	-
Palvelujen ostot	-21 341 208	-21 499 694	-21 251 292	-21 445 859	-	-
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 159 131	-8 927 906	-9 000 113	-9 033 592	-	-
Avustukset	-4 528 792	-4 645 400	-4 553 384	-4 987 900	-	-
Muut toimintakulut	-1 387 527	-1 430 807	-1 516 516	-1 431 122	-	-
Toimintakate	-76 103 215	-77 848 428	-77 284 917	-83 643 780	2 984 815	-80 658 964
Verotulot	70 651 575	73 320 000	73 499 559	76 769 392	0	76 769 392
Kunnallisvero	58 410 873	60 869 000	60 398 585	63 156 914	0	63 156 914
Kiinteistövero	8 870 352	8 623 000	9 120 000	9 609 000	0	9 609 000
Yhteisövero	3 370 350	3 828 000	3 980 974	4 003 478	0	4 003 478
Valtionosuudet	19 424 795	17 638 900	17 549 938	16 244 525	0	16 244 525
Rahoitustuotot- ja kulut	-1 120 689	-612 000	-829 681	-780 487	0	-780 487
Korkotuotot	240 551	750 000	752 957	642 528	0	642 528
Muut rahoitustuotot	191 319	603 200	484 496	220 000	0	220 000
Korkokulut	-1 548 628	-1 568 900	-1 670 600	-1 633 015	0	-1 633 015
Muut rahoituskulut	-3 931	-396 300	-396 534	-10 000	0	-10 000
Vuosikate	12 852 467	12 498 472	12 934 899	8 589 650	2 984 815	11 574 466
Poistot	-11 633 166	-12 047 358	-12 047 358	-12 534 176	0	-12 534 176
Satunnaiset tuotot	2 138 751	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	3 358 052	451 114	887 541	-3 944 526	2 984 815	-959 710
Poistoeron muutos	1 085 601	1 392 566	1 392 566	959 711	0	959 711
Rahastojen muutos	-2 000 000	0	0	0	0	0
Varausten muutos	0	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/ alijäämä	2 443 654	1 843 679	2 280 107	-2 984 815	2 984 815	1